

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előfizetési ár:
Negyedévre 3 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Égész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

A Goluchowszki-affér.

Hogy a delegációk nemsokára ismét összeülnek, mindinkább előtérbe lép a nagy kérdés: mi lesz Goluchowszki? A kancellár-kérdés körül az utóbbi napokban valóságos újság háború kerekedett. A kombinációknak és cáfolatoknak ebbe a tömkelegébe érdekesen világít be a B. Lloyd egyik legutóbbi száma, amely a Goluchowszki-ügyre vonatkozólag illetékes helyről a következő figyelemreméltó közleményt hozza:

„Minél inkább közeledik a delegációk ülészaka, annál inkább előtérbe lép a külügyminiszter ügye is. Ez az ügy tulajdonképen már a delegáció legutóbbi ülészaka óta kísért, amikor a néppártnak egy frakciója és a függetlenségi pártnak néhány tagja személyes hadjáratot indított a közös külügyminiszter ellen. De az a személyes támadás, amit a törpe kisebbség a miniszter ellen intézett, természetesen nem járt pozitív eredménnyel. Azóta mindentelét az beszélnek, hogy Goluchowszki támadóinak garanciát nyújtottak arra nézve, hogy a külügyminiszter többé nem jelenik meg a delegációk előtt. Ezzel szemben határozottan hangsúlyozom, hogy senki aki erre jogosult volna, az uraknak ilyenmő garanciát nem nyújtott. Aminthogy nem is képezhető, hogy bármely magyar kormány is ilyen trívól játékot üzzön egy közös miniszter fejével. Ennek a hírek a terjesztése csak arra volt jó, hogy a külügyminiszter állását a közvélemény előtt ingatag színben tüntesse fel.

Az úgy az utóbbi napokban nyert nagyobb aktuálitást. Elsőbb azt a hírt kolportáltak, hogy Wekerle legutóbbi bécsi tartzkodása alatt Goluchowszkinak kijelentette, hogy a külügyminiszter az esetleges delegációs támadásokkal szemben nem számíthat Wekerle támogatására. A magyar miniszterelnök ezt a hírt természetesen rögtön lecáfolta. Nemsokára ezután más vonalon indították meg a támadást. Ugy tüntették fel a dolgot, hogy Wekerle a király kívánságára arról biztosította Goluchowszkit, hogy ne féljen a delegációs támadásoktól, mert a miniszterelnök „öt megfogja védelmezni. Ezt a híradást is megcáfolták.

Szerintünk azok, akik ezeket a

híreket terjesztik, rosszul fogják fel a külügyminiszter közjogi állását. A külügyminiszter a magyar kormány részéről ilyen garanciára nem szorult, legkevésbé most. Mert a külügyminiszter, az 1867. XII. törvénycikk értelmében a külügyeket a magyar kormány befolyására irányítja. Ha már most a magyar delegáció nem helyesli a magyar kormány belevezetésével irányított külügyi politikát, akkor a magyar kormány csak olyan támadás ellen exponálja magát, amely saját politikája ellen is irányul. Annál inkább is érvényesül most ez az elv, mert a magyar kormánynak éppen két hét előtt nyílt alkalma, hogy a külügyekben érvényesítse alkotmányos befolyását. Ez pedig a két hét előtti közös minisztertanács volt, amikor is a közös külügyminisztérium 1907. évi költségvetését megállapították. Ekkor pedig az egész vonalon olyan tökéletes összhang uralkodott, hogy évek óta először maradt el a koronatanács. Ha tehát a közös megállapodáson létesült költségvetés és az ebben nyilvánuló politika ellen bizalmatlanságot szavaznak, az a magyar kormányt is érintene.

A Goluchowszky ellenes támadás egyik oka a szerb határzár lenne. De éppen ebben a kérdésben a magyar kormány álláspontja érvényesült, úgy hogy ezen a ponton is minden támadás tulajdonképen a magyar kormányt érné.

Végül még egyet. Amikor Palavicini márkit Konstantinápolyba helyezték, megüresedett a bukaresti követi állás, ami sok Romániában élő honfitársunkra való tekintettel, Magyarországot különösen érdekli. A magyar sajtónak egy része sürögösen követelte, hogy a bukaresti követi állást magyar emberrel töltsék be. Ez most megtörtént. A román udvarhoz magyar embert neveztek ki, Forgrách grófot, akit a távolról hívtak haza. Miredezük után azok helyzete, akik a Goluchowszky gróf elleniakciói megindították, nem valami irigylésre méltó. A támadásnak egyetlen olyan indító oka sincs, amely az országban visszhangra találna. Egy azonban minden körülmények közt lehetetlen és ez az, hogy a külügyminisztert politikai tekintetben elválasszák a magyar kormánytól.

A „Lloyd“ ezt a fejtegetését olvasva, bizony nehéz, nem szatirikusan írni a kérdésről. A koalíció

az egész válság alatt gyűjtötte az anyagot és az erőt a Goluchowszki-ellenes akcióra. Tavasszal helyreállt az alkotmány és a delegációk összeültek. A magyar delegátusok körében tényleg meg is indult valamelyes mozgalm, de az utolsó percben befagyott. — Majd az ősszel; mondták a jó urak, — ha addig ugyan helyén lesz még a kancellár.

Es az ősz csakugyan elkövetkezett. Goluchowszki, a nagy kancellár pedig helyén maradt. Ezt mindenki előrelátta, kivéve a magyar képviselőket, akik most végre szeretnék megbuktatni a külügyminisztert. Anyag is volna rá bőven. Szerb vámháború, Skoda ágyúk, a konstanzi magyar konzul elpáholása, mind elég arra, hogy Goluchowszki úr távozzék.

De a kancellár ravasz újkori Dugovic Tituszként megragadja a magyar kormányt és bukásában magával akarja rántani. Ha a delegáció megbuktatja a külügyminisztert, vele bukhatja a magyar kormányt is. Ezt pedig nem teheti meg a delegáció. A Wekerle-kormányt igazán nem bukathatja meg és inkább lenyeli a Skoda ágyúkat és a konstanzi magyar-fozószt. Lenyelik, amint hogy lenyelték a közös vámtérületet, a közös hadsereg költségeit, a szerzetes tanárok fizetéspótlékát és az expozé rettentetes terheit. Az urak egyáltalán mindent lenyelnek és mint a gyakorlat bizonyítja eddig nem fekdítte meg a gyomrukát semmisen.

Koalíciós körök felfogását jellemzi különben a Goluchowszki-ügyet illetőleg az a cikk, amely a függetlenségi párt esti felhívatalosában jelent meg és amely a végén így ir az esetleges kormányválságról:

„Goluchowszki úr megkapja a bizalmatlansági szavazatot és eltávozik, és ezzel be van fejezve az egész ügy. Ha — a kollegiális kedvéért — a magyar kormány is beadja a lemondását, hát ekkor ez a válság nyolc nap, vagy két hét alatt in integrum restitúcióval el fog intézteni. Ennek a csekély jelentőségű, műlv válságnak a kedvéért a magyar országgyűlés még kiküldött bizottságában sem mondhat el arról a főfontosságú jogáról, hogy a kormányzat élen csak olyanokat tőrjön, akik a bizalmát bírják. A bizalmi kérdés nem volt, nem is lehet tárgya a paktumnak, annál kevésbé Goluchowszki személye. Ő bukott ember, ez kétségtelen és

ha az ő „alkotmányos érzékének” és „férfias bátorságának” jobban megfelel a nyit színén, a delegáció fóruma előtt megbukni, ezért mi őt nem gáncsolhatjuk.*

Az ipari munkáskérdés. A iparfejlesztési törvényjavaslat papiroson elég jól fest. Föltesszük a legjobbat: hogy nem lesz kormány, mely az iparvállalatok támogatásánál a törvényben neki biztosított diszkrecionális joggal visszaél; föltesszük továbbá, hogy sikerül fedezetét teremteni annak az évi 15—20 millió koronának, amelyet a kereskedelmi miniszter a nagyipar fejlesztésére szükségesnek tart

De vajjon elég-e a legjobb szándék, a legbecsületesebb támogatás és az elegendő pénz olyan arányú nagyipar fejlesztésére, amilyent a kormány kontempciál? Mert hiszen olyannak kontempciálja, hogy a tíz év múlva beálló önálló vámtérületen az osztrák versenyt kibírja s az osztrák ipari termelés nagy részét fölöslegessé tegye. Szóval, hogy annyi és olyan gyáraink legyenek, amelyek a belföldi szükséglet legnagyobb részét fedezhetik.

Elénk mered azonban a kérdés: honnét vesszük a sok új gyárhoz a munkásokat? Idegen, külföldi munkások csak igen csekély számban fognak hoznani beözönlenni. Egyrészt nem egykönnyen hagyja ott a munkás a megszokott környezetet s még nehezebben esik neki olyan idegen országba költözni, ahol nyelvét nem érti a köznép; másrészt ha már jön, csak jóval kedvezőbb kilátások kecsegtethetik: jobb bér, jobb lakás-, ételmezési és szociális viszonyok, amik pedig, ha már teljesítették is, nagy mértékben dragitának a termelési költséget és lefokoznak az új vállalatok versenyképességét.

Ra vagyunk tehát legnagyobbbrészt utálla hazai munkásokra. Már most hogy allunk itthon a munkások dolgaiban? Az 1900. évi népszámlálás adatai szerint volt a munkások száma, kerék összeget véve: a földművelésnél 3400000, a tulajdonképeni iparnál 630000 és a háziiparnál 10000.

Az első szempillantásra látható, hogy az ipari munkások száma igen csekély ahhoz az iparfejlesztéshez képest, amely a kormány szemel előtt lebeg. Mert ha 10 év alatt csak kétszeresére akarjuk emelni ipari vállalataink számát és munkaerőjét, ami bizony még mindig alatta marad az igazi nagyipari állapotnak, legalább 1.200000 ipari munkásra van szükség. A háziipar köréből ezt a munkástömeget nem vehetjük; természetes szaporodás szerint is, a mostani ipari segédszemélyzet szaporodása legfeljebb 100 ezer embert ad, elmarad még mindig 500000 emberről hiány, amelyet csak a földművelési munkások taborából lehet venni. Mint hogy a 3.4 millió földműves munkásnak 10 évi szaporodása éppen kiadja a hiányzó 500000 embert, a mezőgazdaságnak, mely különben is egyre panaszkodik a munkahiany fölött, egyre nagyobb baja lesz azzal, hogy honnét vegye a szükséges munkásokat?

Beallhat tehát két eshetőség; vagy a gyárakba tódul a mezőgazdasági munkaselem ez esetben a mezőgazdasági munkabérek, nagy mértékben fognak emelkedni és a mezőgazdasági termelés éppen akkor drágul, amikor, esetleg biztos fogyasztópiacunkat elvesztjük; vagy húzódozik a mezőgazdasági

munkaselem a gyáraktól és akkor nemcsak hogy ezeknek nincs elegendő munkáskézu, de a munkashiany folytatn itt áll be a munka bérdrágulás is. Az előbbi esetben problematikussá válik az egész iparfejlesztési akció, legalább abban a nagy stílusban, ahogy a kormány tervezi. Az utóbbi esetben pedig a mezőgazdasági termelés olyan kevés házzonnal jár a drága munkabérek folytán, hogy főjvedelmi forrassuk jelentékenyen megcsökken és az a népesség, melynek vásárlóképeségétől függ javarészt egész gazdasági életünk, éppen a vásárlóképeségében annyira meggyengül, hogy a keletkező nagyipar nem számíthat a szükséges fogyasztásra.

Ez a hazai nagy iparfejlesztés legulyosabb problémája. S épp e részben a leg-hianyosabb az iparfejlesztési program. Igazi munkaszenvedéket lassan és fokozatosan kell teremteni s a már meglévő munkasanyag arányában természetszerűen lehet fejleszteni a nagyipart. De nagyipart varázsolni elő, mielőtt a kellő munkaerő biztosítva lenne, olya tűnik fel, mint a fiú eljövetele az atya előtt.

Az aggodalmak, melyeket itt hangoztattunk, nem az iparfejlesztési program leki csinylését akarják jelenteni. Csak figyelmeztetni akarunk egy, úgy látszik, nem eléggé figyelembe vett tényezőre s mi örülnénk legjobban, ha a kormány e részben szintén valamiféle tervvel, vagy programmal nyugtatna meg az iparfejlesztésre áldozatkész közvéleményt.

Vármegyei közgyűlés.

A törvényhatósági bizottság tagok szokatlanul gyér érdeklődése mellett folyt le a. hó 15-én Csongradvármegye rendes évnegygyedek közgyűlése, melynek hosszú létekezeti tárgysorozatot jóformán észrevétel nélkül intézik el a pontról pontra az allandó választmány határozati javaslatának elfogadásával, ha egyfelől az alispáni évnegygyed jelentés nem nyújt alkalmat egy kis szociális vitára a munkáskérdés dolgaiban s ha másfelől ott nincs Matéffy Kálmán főjegyzőnek betegegye folytán benyújtott kérvénye hosszabb szabadságoltatása tárgyában, amiből még lehet egy kis nemzeti vívmányt kicikikarni miután egyéb nemzeti vívmányt úgy sem hozott, sem fentről, sem lentől vizsgálva, a nagy alkotmányos küzdelem.

Ez a két dolog mindjárt az úés legegjebe hozott némi izgalmat, mely hamarosan elült, úgy, hogy azontúl aztán alig is esett felszólalás.

A közgyűlés lefolyása egyébként a következő volt:

Cicatricis Lajos dr. alispán délelőtt 10 órakor, annak kijelentésével, hogy a főispán aladályozva van az elnöklésben elfogadja az elnöki szeket és a megjelente udvözlésével a közgyűlést megnyitja.

Ezután felolvastak a terjedelmes és kimerítő alispáni évnegygyed jelentést, mely érintvén a Rákóczi-hamvak hazahozatalát elrendelő legfelsőbb királyi elhatározást, behatóan tárgyalja a mezőgazdasági állapotokra vonatkozó részében a munkáskérdést is. Ez a körülmény adott alkalmat Eder Jánosnak, hogy az évnegygyed jelentés kapcsán szociális szempontból tárgyalja a munkáskérdést, ami viszont Szedcr Janost és Novák Józsefet készítette — ugyane kérdésben — kétségtelenül érdekes felszólalásokra melyek azonban — nézetünk szerint — egyoldalú felfogásból kiindulva tárgyalták ezt a

kétségtelenül elsőrendű fontosságú kérdést. A vita vége az lett, hogy a közgyűlés az évnegygyed jelentést tudomásul véve, egyidejűleg elfogadta Novák József azt az indítványát is, hogy a mezőgazdasági munkáskérdés ügyét javaslatlattel vegett kiadják a mezőgazdasági bizottságnak.

A vármegye 1907. évi háztartási és 1907—1908. évi közutalpi költségvetéseit ezuan észrevétel nélkül elfogadva, ráterek a miniszter:elnöknek II. Rákóczi Ferenc és bujdosotársai hamvainak hazaszállítása tárgyában törvényhatóságához intézett leiratará és az alispannak ezzel kapcsolatos, lapunk előző számában már ismertett előterjesztéseire, mikhez a közgyűlés egyhangulag hozzájárult.

Tudomásul vették ezutan a közigazgatási bizottság féléves jelentését és azt is, hogy a megyei virilisek 1907. évi névjegyzéke már végérvényesen össze van állítva. Minthogy pedig Molicz Lajos és Szantó Dániel elhalalozaa folytán a szentesi I. illetve II. alvlasztó kerületben időközi választással kell egy-egy megyebizottsági tagsági helyet betölteni, erre nézve a közgyűlés a választás idejét november 6-ra tűzte ki olyanformán, hogy az I. kerületi választás a megyehazán lesz s elnöke Purjesz János dr. helyettes elnöke Albertényi Antal, a II. kerületi választás pedig a felsőparti ref. iskolában lesz, Vecsery Sándor dr. elnöklése mellett, akinek helyettese Körtevényessy Sándor.

Az eskudtek lajstromait vizsgáló bizottság tagjait ugyanazok választatvan meg ismét, akik eddig is voltak, rátertek az alispáni jelentésre, melyivel Matéffy Kálmán főjegyzőnek három havi szabadságidő engedélyezése iránti kérvényét beterjeszti. Az allandó választmány határozati javaslata az volt, hogy a kért szabadságot a közgyűlés adja meg s egyben hívja fel az alispánt, hogy a főjegyző helyettesítése iránt tegyen előterjesztést a főispánhoz. Szarka Mihály dr. nem fogadja el ezt a javaslatot, szerinte Matéffy Kálmán hazaaruló, aki — szörnyűség kimondani is nem tudott egy véleményen és egy politikai hiten lenni a vármegyei alkotmányvédő bizottsággal és — korábban szerelt le mint maga ez a bizottság, mely tudvalevően szinten leszerelt, — azon egyszerű okból, mert Matéffy Kálmán fel se szerelt, böcsen tudván már akkor azt, ami azóta tényleg be is következett, hogy sem a koalíció, sem az alkotmányvédő bizottság soha nem fog egy fikarknyit nemzeti vívmányt sem hozni az orszagnak. Hat legalabb tegyük meg nemzeti vívmánynak az emberüldözést; velli Szarka Mihály dr. és ehhez képest ellenindítványt tesz, hogy a főjegyzőnek ne adjanak szabadságidőt, ellenben rendelkezék el ellene a fegyelmi vizsgálatot és fuggesztek fel az allasától.

Eder János és Szedcr János nem ellenzik a vizsgálat elrendelését, de igenis a feluggesztést, Korpa Pál pedig az allandó választmány javaslatainak elfogadása mellett szóial fel. Az elnöklő alispán ezutan icézi a törvényt, hogy a kérdésben titkos szavazással kell dönteni és megmagyarázvan hogy azok a megyebizottsági tagok, akik köcségi előjárók is, nem szavazhatnak, Korpa Pál küldvén ki szavazatszedő bizotts. elnökül, elrendeli a szavazást, mely aztan olyan szépen folyt le — az elnöki kioktatás dacára, hogy a bizotts. elnök Alt Miksa főmérnök szavaztat, aki pedig jogosult volt leszavazni, nem fogadta el, ellenben elfogadta Dragon Károly csongradai masodbíró szavazatát, akinek nem lett volna a jog a szavazni. A szavazás eredményeként aztán, 23 szóval 19 ellen, a főjegyzőt allasától feluggesztették és ellene az elővizsgálatot elrendelték.

Atvergödven ezutan egy csomó társ-törvényhatósági, többé-kevésbé politikai tendenciájú köriaront, melyek között Sopron vármegye közönségének a sajtszabadság biztosítása ügyében a képviselőházhoz intézett felirattal kell kiemelünk, amelyhez a megyegyűlés is egyhangu lelkesedéssel hozzájárult, — tárgyalás alá vették és elutasították Török Emil vasútépítési vállalkozó

abbeli kérelmét, hogy a megye a lajos-tanya nagymagocsi vasúti szárnyvonal építési költségeihez, törzserésvények ellenében 40000 koronával járuljon hozzá; — aztan, ugyan-csak Török Emil megkeresésére kiküldték a megye képviselőit, az oroshaza-szentese-szengrádi vasúti részvénytársaság alakuló gyűlésére, Cicatricis Lajos dr. alispánt.

Felolvasták még a délelőli gyűlés folyamán a közoktatásügyi miniszternek a Horogy-Karasz alapítvány egy ösztöndíjának adományozása tárgyában — főlebbeszést folytatva a megyéhez intézett rendeletét, minék megtörténelével az ösztöndíjat egyhangulag Schiler Imre szentesi VIII. oszt. főgimnaziumi tanúknak ítélték oda. Délután 1 óra volt ekkor és az alispán a gyűlést felfüggesztvén, a főoktatásügyi tanácskozást délután 1 óra tártá ki.

A folytatolagos közgyűlésen megszavazták Karolyi Sándor gróf szobrara 200 korona hozzájárulást; alispáni előterjesztésre több utaszkaszt felvettek a törvényhatósági utalhálózatot a Fekete Márton felszólalása egyelőre érdemleges határozatot nem hoztak ugyan az iránt, hogy Békésmegye megkeresésének megfelelően, a szentes aradi út még kiépítetlen részét szintén kiépítették, de a felszólaló indítványára kimondták, hogy — ha az utépítési program már miniszteri jóváhagyást nyert, akkor ennek az útrésznek mutatta kiépítést is napirendre tűzik ki.

Varga Kálmántól, aki a szegedi fa-és témpári szakiskola megyei ösztöndíjat élvező növendéke, — miután nem jó tanuló, az ösztöndíjat megvontak.

Szentes város képviselőtestületének Novobáczly Győző kérvényét elintézetlenül visszautasító közgyűlési határozatát felolvasva, utasították a képviselőtestületet, hogy a kérvény dolgaiban érdemben határozzon s ugyancsak feloldották Szentes képviselőtestületének a Strazer és König cég közevetem kérdésében hozott közgyűlési határozatát is, miután ebben törvény szerint a rendőrhatalóság van hitva első fokú határozatot hozni.

Egy csomó községi ügy, költségvetés és zarszamasdás tárgyalással aztán a megyegyűlés, esti 6 órakor bezarult.

Ujdonságok

Szentes, 1906. október 11.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete f. hó 22-én, hétfőn délelőtt 9 órakor közgyűlést tart a túl a kurcái tanácskozó teremben. Ennek a közgyűlésnek a keretében tesz a polgármester előterjesztést arról, miképen ünnepelje meg Szentes város közönsége a II. Rakóczi Ferenc hamvai hazahozatalának nagy emlékeztetőt és mi módon illeszkedik bele az országos ünnepésbe.

— **A vármegyék függetlenítése.** A kormány kebelében — egy könyvomatos értesülése szerint — megbeszélések folynak a vármegyék anyagi dotációjának más alapon való rendezése tárgyában. A Fejérvári kormányának a dotációk megvonásával tanúsított eljárása érlelte meg gróf Andrássy Gyula belügyminiszterben azt az elhatározást, hogy a vármegyék szabadelhatározási és rendelkezési jogát a pénzügyi téren is visszaállítsa. Arról van szó, hogy a bor és hufogyasztási adóknál annyi adóalapot engedjen át az állam a megyéknek, amennyi a mai dotációknak megfelel. Így az állami háztartásban változás nem történne, de a vármegyék törvény erejével függetlenítettének a kormánytól, és adóikat a törvényes alapon maguk vetnék ki és szednék be.

— **Darányi törvényjavaslati.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a legközelebbi napokban négy fontos törvényjavaslatot bocsát szaktanácskozás alá, hogy aztán mielőbb a képviselőház elé terjeszt-

hesse őket. E javaslatok közül három teljesen új. Az egyik a gazdasági cselédekéről, a másik a gazdasági munkásházak építésének állami támogatásáról szól; a harmadik munkásvédelmi intézkedéseket tartalmaz; a negyedik pedig át dolgozása a Darányi által már egyszer benyújtott, de Tisza István miniszterelnöksége alatt visszavont telepítési és parcellázási törvényjavaslatnak.

— **Szentes Rakóczi-ünnep.** Szentes város tanácsa a f. hó 11-én tartott ülésében foglalkozott az alispán leiratával, mely a várost II. Rakóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak a vármegye területén keresztül szállításáról értesíti s hogy ebből az alkalomból a város mint vegye ki részét az országos örömnépből, a következőkben határozta el: Október 27-én a város küldöttéket nevezet Szegedre, melynek tagjai: Magyar József h. polgármester, Faragó Sándor h. főjegyző, Tasnády Antal dr. ügyész, Papp László főszámvevő, ifj. Várdy Lajos, Banfalvi Lajos, ifj. Vécsery János, Racz Zsigmond, Varga József, Galfy Sándor, Fabian Tóth István és Soós Balint képviselők. Ez a küldöttégek vízi magával és helyezi Szegeden a koporsóra Szentes város díszes babérszörűjét, melynek a város színeiben tartott szalagjának felirata: »Szentes város közönsége a nagyfejedelem emlékének.«

Ugyanaznap, mikor a szent hamvak Orsovánál magyar földet érintenek, meghúzzatják az összes felekezeti templomok harangjait és megdördülnek a tarackgyűk. A kereskedőket felkéri, hogy kirakataikat 27—28-án nemzeti szín drappétiával díszítsék, a háztulajdonosokat pedig, hogy hazáikat fellobogózzák. A budapesti 28-ki ünnepségen a várost a polgármester képviseli. 29-én pedig Szentes város közönsége tart Rakóczi-ünnepet. Délelőtt az összes templomokban ünnepi istentisztelet lesz s a h. főjegyző bizott meg, hogy a sorrend tekintetében az egyházak lelkeszeivel közvetlen érintkezésbe lépjen. Az istentiszteletre a tisztviselők és képviselők testületileg vonulnak fel. Az iskolaszékeket és a főgimn. igazgatóságát felkéri, hogy 29-én a tanulóknak szünnapot adjanak, az istentiszteletre az iskolásokat felvezessék és iskolai ünnepélyeken ismertessék a nap jelentőségét. Ugyancsak 29-én d. u. a képviselőtestület ünnepi közgyűlést tart a színházteremben s ennek napirendjén előnké megnyitót, emléksbeszéd és zarszó lesz. Az egyházakat e mellett felkéri, hogy a kassai temetés idején harangoztassanak s a temetés taracklövésseikkel is jezzik. A délutáni ünnepélyre belépőjegyeket bocsátanak ki s az ünnepély rendezésével kapcsolatos minden teendő elvégzésével a h. főjegyző bizott meg.

— **Polgármesterek kongresszusa.** A rendezett tanácsú városok polgármesterei a legközelebbi kongresszus időjéért ez évi november hó 4-ik és 5-ik napjaira, Budapestre tűzték ki. A kongresszus napirendjén lesz a kormányhoz intézendő memorandum, a városok anyagi helyzetének javítása, továbbá a városok külön egyesületének megalakítása, szolgálati pragmatika létesítése, a tisztviselők fizetésének rendezése és a városok tűzkarbiztosításának kötelezővé tétele.

— **Rejtélyes eltűnés.** Ezen a címen írtuk meg lapunk előző számában, hogy egy szentesi fiatal úri leány a múlt héten csütör-

tőkn eltávozott szülei házatól, hogy az illetőnek asztala fiókjában levelet találtak, melynek tartalma a leány öngyilkosságára enged következtetni s hogy tényleg megis találtak volna az illetőnek holttestét szombaton délután a Tiszában. Híradásunknak ez az utolsó része téves információ alapult. Sajnos, a fiatal leányt, aki különben Farkas Gizella kath. népiszkolai tanítónő, sem szombaton délután, sem azóta nem találták meg, ellenben azóta mind több és több nyom vezet arra, hogy a szerencsétlen, önmagával és az étellel meghasonlott fiatal teremtés tényleg a Tiszába ölte magát, a sziget körül, ahol napernyőjét is megtaláltak. A Tisza ilyenkor ősszel, mikor a víz hidegebb és így benne a felolvas folyamata is lassabb, nem egykönnyen dobja ki adatait. Az sem lehetetlen, hogy a vízi iszalag lefogta a szerencsétlennek hulláját és majd talán csak a tavaszi áradás erőteljesebb vízszintre dobja ki valahol, messze idegenben a hullat. A boldogtalan teremtés édesanyja, Szvaton Józsefné kétségbeesetten keresi leány holttestét, de mindezeidig hiába.

— **A vasútállomás világitása.** Mióta az oroshaza-szentes-csongrádi egész vonalon megnyílt a vasúti közlekedés és a szentesi állomásba naponta 32 személykocsi közeledik ki és befutó vonaton föl naponta megállandóan négy tehervonat is közeledik s e vonatok egy jelentékeny része a késő esti, éjjeli és kora hajnali órákban érkezik vagy indul olyan szembezők lett a vasútállomás nyomorúságos világitása és ezzel a veszélyeztetett közbiztonság, hogy végre az államvasutak igazgatósága is részanta magát ezen a tűrhetetlen állapot segíteni s ez érdekében meg is kereste a villamvilágitó vállalatot az állomásnak 6 ivlámpával és 85 izzólámpával leendő világitása iránt. Az államvasutak igazgatósága minőssze annyit kíván hogy a felszerelés költségeit a város főddze; amire mi csak annyit jegyzünk meg, hogy a tanács okosan cselekszik, ha hoppon fogja a vasútigazgatóságot, nehogy visszazívja az elhatározását.

— **A tápéi kerületből.** Nem jelent ugyan még meg dr. Kelemen Bélának főispánna való kinevezete, de a tápéi kerületben ezt befejezett dolgoknak tartják és mert ezek szerint a tápéi mandatum megüresednék, már is megindult a jelölési mozgalom a kerületben. Az első jelölt Fodor Miklós horgosi birtokos, aki függetlenségi programmal lép fel. S milyen változása az időknak: egy Horgoson Burg Dénes elnöklevéllel tarott értekezleten, melyen dorozsmá, horgosi, tápéi, és kisteleki választók vettek részt, jelölték Fodor Miklóst. Tegnap este aztán Kamarason Vaspart Imrénélt tartott értekezletet a Fodor-part. Így írja ezt meg a »Szeged és Vidék«.

— **Kisbérletek állami birtokokon.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter megígérte, hogy mindent megtesz, hogy a kisgazdákat és a földmívelő népet olcsó és jó földhöz juttassa. Most aztán helyt is áll ígéretét. Ezek óta hangoztattak gazdakörökben, hogy a földmívelő nép helyzetén nagyot lendítene a parcellázás. Azonban mikor országsszerte megindult a nagyobb földek parcellázása útján való bérbeadása, kiderült, hogy sokan spekulációból vették bérbe a birtoktesteket s tovább adtak borsos aron kisgazdáknak. A miniszter már évek előtt, mikor szintén tagja volt a kormánynak, iparkodott a népet az ilyen spekulációktól megóvni s ez sikerült is neki az által, hogy nem közvetve hanem közvetlenül adta bérbe kisgazdáknak a nagyobb állami birtokokat. Most újra ezen az úton kíván haladni. Így a temesmegyei jezvini 377 holdas kincstári birtok bérletére nagyobb vállalkozók is tettek ajánlatot, de a miniszter ezeket elutasította.

és kijelentette, hogy úgy ezt a birtokot, mint a többi nagybirtokot is kisgazdáknak fogja bérbeadni apró parcelláknak. Hogy minél több földműves család földhöz juthasson, a parcellák területét négy, sőt két holdra is csökkentik.

— Meteor jeget jósol. Meteor írja a következőket: október hó első felében állandóbb és kedvezőbb időjárat hozott, mint amint a másodikban hozs ez utóbbit a 17 ki csoportom van hivatalba bevezetni szeles és esetleg csapadékos idővel, mely egyre hűvösebbé is válik, úgy, hogy a 27 ki csoportot hatasköre már érezhetőbb hideget is hoz, mely ha aztán némileg enyhül is de a november hó 6 ki csoportot hataskörében újból erősbül az, amely csoportot még a korcsójazást kedvelőknek is hozhat örömet. Egyelőre még legfeljebb a 15 ki csoportot körül közebejt kevés csapadékkal állandóbb és enyhébb idő várható, éjjeli lehűléssel.

— A telefon díjak leszállítása. A napokban említettük már, hogy a kereskedelmi miniszter a telefon díjának leszállítása dolgában törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé. Most arról értesülünk, hogy a telefon előfizetési díjat havi 25 koronáról 16 koronára fogják leszállítani.

— Lökötök garázdalkodása. A f. hó 14-ről 15-re viradó éjszakan lökötök cigányok garázdalkodtak a szentesi alsóréten, akik ritka vakmerőséggel hajtottak el 5 tanyáról is lovakat, egy helyen úgy, hogy a gazda észrevette a lökötést utának is erédit vasvillával, de a cigányok levolverővel riasztották vissza és elmenekültek. Lovat loptak a jeizett éjszakan Szőke Jánosól, Szépe Mihálytól, dr. Ecséri Lajostól, Hanka Imrétől és Kovács Jánosól. A cigányok Csongrad felé menekültek s mert a karosultak egyiké azonnal jeleztést tett az ügyeletes F a z e k a s rendőrfőnörmesternek, nyomában telefonértesítést küldtek a csongrádi csendőrszéknek. Utaközben a lökötököt a gatór revolverrel megállította, lebocsátotta a sorompót is, de a cigányok, leszállva a kocsiokról, mindenként cserbanhagyva átörítették a sorompót és elmenekültek; a loptott lovakat is hátrahagytak és ezek azóta már ismét gazdik birtokában is vannak, az elmenekült cigányokat azonban ez ideig nem sikerült kézhez keríteni.

— Iskolabüntet. Az izraelita ifjúság által f. hó 13-án este, a központi szálloda nagytermében, az egyház új iskolájának felavatása emlékére és az iskolai rászorítás költségeinek fedezésére rendezett farsalokomra, bár ezáltal az önként aláírók közül sokan tüntettek a távollmaradásukkal, elég szépen sikerült, mert a fölfizetésekre révén tekintélyes összeget hozott a kerítés költségeinek fedezésére. Lakoma és asztalbontás után az ifjúság táncmulatságot rögtönzött, mely hajnali három óráig együtt tartotta a kedélyesen és fesztellenül mulatozókat.

— Börtönből börtönbé. F e r e n c z i Lajos sandorfalvi legény a napokban szabadult ki a csillagbörtönből, ahol könnyű testi-tesztés miatt volt börtönbe. Ahogy kiszabadult egyenesen a tárgyalóterembe kísérték, ahol újfen elidéltek és így ismét visszavandorolt a börtönbé. Ujabb esete történetét maga a legény a tárgyalás során így adta elő: 1905 nyarán egy S ü r ü János nevű urad, kocsis megmagadta az apját, dulakodtak, ő segített az apjának és a kocsist cipiholták. A megvert ember panaszt tett ellenük Szilvá József uradainál ispannál, ez kérdőre vonta a legény apját, meg is ütötte, revolvért is fogott — állítólag rá. A legény ezt látva, dühbe gurult, vasvillát kapott fel s úgy ütötte vele nyakszirtén a nevezett ispánt hogy az súlyos sérüléseket szenvedett. Egész

sereg tanút hallgattak ki ez ügyben, akiknek vallomásaiból az derült ki, hogy a legény régtől tervezgette, hogy bosszút áll az spanon. Többek előtt nyilatkozott ugyanis, hogy ő megveri az ispánt, amiért az az apjára haragzik. A törvényszék erre, ügyészi indítványra, a súlyos testi sértés büntetésében mondta ki bűnösnek F e r e n c z i Lajost és tekintettel arra, hogy már büntetve volt, hat hónap börtönbüntetésre ítélte el. Így aztán az akkor kiszabadult legényt a börtönrörök újból közrefogták és vitték vissza a csillagbörtönbé.

— Cirkusz Fekete. A vasartéren épült tagas és kényelmes cirkuszban, mely villam-mal van fényesen világítva, kedden este tartotta első előadását F e k e t e Ede kitűnően szervezett műlovas és artista társulata, mely joggal mondhatja magáról, hogy a magyar cirkuszok között a legjobb és első helyen áll. Az első előadásnak nem volt valami nagy közönsége, mert a tagas nézőtér negyedében sem telel meg; de akik ott voltak, igen jól töltötték az estét és sokat tapsoltak a kitűnő műlovasoknak, a jeles akrobataknak a kigyóembernek, a rendkívül ügyes balett-személyzetnek és két remekül idomított kutyának. A cirkuszban minden este van előadás.

Szoptató anyák

szokszor oly időben érik magukat teljesen kimerültek, mikor éppen erőre és legjobb egészségre volna szükségük, hogy annyi kötelességeiknek megfeleljenek. Különösen így találunk tehát a S c o t t - f é l e E m u l s i o - ban egy valószínűleg felhullhatatlan társaságban. A legjobb győger-eszközökkel együtt alfoszforsavas méz és citrom hozzáadásával készített, felületén jó ízű és rendkívül könnyen emészthető, az étvágyat gerjesztő és így fiatal anyák erősítésére minden más személnél jobban. A S c o t t - f é l e E m u l s i o segítségével megszűntetik a gyöngösöket és gyorsan új erőre, új életkedvre tesznek szert. — A S c o t t - f é l e E m u l s i o sokkal hatásosabb és megbízhatóbb, mint a közönséges csukamáj-olaj. P. 4—1.

A S c o t t - f é l e E m u l s i o valószínűleg csak jele a hatón nagy esukahalat vívó ladasz) védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér leveleibeg beküldése ellenében min-tával bérmentve szolgál.

Dr. BUDAI EMIL • Városi gyógyszer-tára • BUDAPEST, IV. VÁZSIL-UTCA 34.50.

Egy eredeti líveg ára: 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerertárban.

Felolvaszerkesztő: SÁNFALVI LAJOS. Kiadatalajdonos: »Szentes és Vidéke« könyvnyomda.

Magyar Királyi Államvasutak Üzletvezető-sége Arad. 32999 szám. I.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak arad üzletvezető-sége nyilvános pályázatot hirdet a Szentes állomáson levő két állású mozdony-színnek egy három állású mozdonyral való megtoldásának és tartozékainak munkálataira. A költségzsámítás, a szerződési tervezet, az ajánlati minta és a pályázati feltételek Aradon a magyar királyi államvasutak üzletvezető-sége pályafeltartási osztályában, valamint a B. m. vasúthelyi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt 2 korona fizetés mellett átvehető és a vonatkozó tervek megtekinthetőek. Az ajánlatokat legkésőbb 1906. évi október hó 27-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezető-ség általános osztályánál. Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei ívenként 30 fillér bélyeggel latandók el s a következő felirattal legyenek: »Ajánlat a magyar királyi államvasutak Szentes állomáson levő mozdony színnek bővítési munkálataira.« Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1906. évi október hó 26-án déli 12 óráig 1000 korona azaz egyezer korona banátpézt kell letenni a magyar királyi államvasutak aradi üzlet-

vezető-ségének gyűjtőpénztáránál, akár készpénzben akár alalmi letételre alkalmas értékpapirokban. A banátpéznéről szóló letéjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottak de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgáthatnak a tárgyalás alapjául. Távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útin beküldött ajánlatok és banátpénzek térítí vevényvel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázat íjartának határidejétől számított 1 héten alapították meg. A banátpénzek visszaszája pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1906. október hó 8 an.

Az üzletvezető-ség.

Értesítés.

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint a Ramboszky-féle kert bérletének megszűnté miatt több-féle gyümölcs és díszfa kerül nálam eladásra, nevezetesen: 2 piramis és 2 gömb Babberfa. 3 féle Tuja, 5 féle Fenyő, Mahónia, vadrózsa, nemes bokorrozsa, alma, kajszi, őszi barack, szilva, ónabéna, nyoszpolya, eper és vadgesztenye.

Kérem a n. é. közönséget, méltóztassék felhasználni a kedvező alkalmat, mivel a fentjelzett növények minden elfogadható árbán adának el.

A n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönve, a további pedig kérve, vagyok mély tiszteléttel;

Kiss Albert,

kereskedő kertész

Minden utánzat és utánnyomás büntethető.

Válódi a

Thierry-féle balszam

eszkít a zöld apácavédjegyvel. Törvényesen védve. Régtől híres, fölülmulhatatlan emésztési zavarok, gyomorgörcs, köllka, katarus mellfájás, influenza stb. ellen. Ára: 12 kis, vagy 6 nagy lívegnek, vagy 1 nagy Speciális líveg patentzárral 5 korona bérmentve.

Thierry Centifoliakenőse általánosán ismert mint utólerhellen szer

minden, még oly régi seb, gúladás, sérülés, abszcesszus és daganat ellen. Ára: 2 tégyel 3 korona 60 fillér bérmentve. Széküldi csak előleges fizetés vagy utánvét mellett

Thierry A. gyógyszerész Prágrada,

Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Eredeti köszönlöratok ezreit tartalmazó rőpírat ingyen és bérmentve.

Raktár Budapestben: Török József és Dr. Egger Leó I. Lugasón Vértés L. gyógyszerertárban. 50—23

I. tized 698. sz. ház eladó — Értekezhetni ugyanott a helyszínen, vagy pedig a »Szentes és Vidéke« nyomdában.